

Egyenlő Bánásmód Hatóság

Hírlevele

2010/1

FRA Konferencia: „Making Rights a Reality for All”

A másfélnapos konferencián, melyet EU Alapjogi Ügynöksége szervezett, a hatóság jogtanácsosa előadóként vett részt. A konferencia témája „tegyük mindenki számára valósággá a jogokat” felhívással került megrendezésre, vendéglátó a leköszönő svéd elnökség nevében a svéd Integrációs és Nemi Egyenlőség Minisztériuma volt.

A konferencián mintegy 250 résztvevő volt jelen a tagállamok nemzeti kormányai, a civil társadalom szervezetei, a nemzeti esélyegyenlőségi testületek, egyenlő bánásmód hatóságok, helyi és regionális hatóságok, munkavállalók szervezetei, szakszervezetek, az Európai Parlament, az Európai Bizottság, a Régiók Tanácsa meghívottjaiként.

Mindkét napon a plenáris ülésen kívül munkacsoportok voltak, melyek az igazságszolgáltatáshoz történő hozzájárás, a szolgáltatásokhoz hozzáférés, a letelepedés szabadsága, az alapvető jogokhoz történő hozzáférés, a jogalkotási politika, a jogok tudatosítása, a jóvátételi mechanizmusok, a kötelezettség tudatosítása témájában dolgoztak, és tették meg javaslataikat a konferencia záró részében.

A második napon a jogok tudatosítása elnevezésű munkacsoportban került sor az EBH munkatársának beszámolójára a Hatóság 2009. áprilisában indult, 51 hónapra szóló és TÁMOP 5.5.5/08/1 számú projekt keretében megvalósítandó eseményekről, rendezvényekről, szervezetbővítésről stb.

Ennek keretében ismertetésre került a résztvevőkkel, hogy az egyenlő bánásmód referensek megkezdték tevékenységüket valamennyi megyében, és Budapesten is, ezáltal a vidéki ügyfelek számára a valóságban is elérhető közelségűvé vált a Hatóság, idén pedig beindulnak azok a képzések, amelyek egyrészt a referensek, másrészt valamennyi, az egyenlő bánásmód követelményének megtartására kötelezett szervezet, illetve a jogérvényesítés elősegítésére hivatott szervezetek munkatársainak tevékenységét hivatottak segíteni. A beszámoló említést tett a Magyarországon diszkriminációval leginkább érintett csoportokról, a nőkről, romákról, fogyatékkal élő emberekről, a civil szervezetekkel, szakszervezetekkel, munkaadók és munkavállalók szervezeteivel történő rendszeres együttműködésről, a médiában történő szerepvállalásunkról.

Tartalom

- **Stockholm FRA konferencia**
- **Közvetett hátrányos megkülönböztetés a munkabér megállapítása során**
- **Többet tanultam ezen a három napon az egyenlő bánásmódról, mint az eddigi munkám során bármikor, pedig higgye el, már korábban is szükségem lett volna ezekre az ismeretekre...**
- **Fizetett gyakornoki program fogyatékkal élők számára**

A Konferencia központi témája: „a tudatosság első lépés a jogok megvalósításához” volt, hivatkozással az FRA által készített EU-MIDIS kutatás eredményeire és más, az Ügynökség készítette jelentésekre, amelyek különös figyelmet fordítottak a romák igazságszolgáltatáshoz történő hozzáférése, és egyéb alapvető jogokhoz történő hozzáférés témájában. A konferencia a 2010-es év központi témájaként hivatkozott a tudatosság-növelés előtérbe helyezésére.

A svéd esélyegyenlőségi és integrációs miniszter beszédében hangsúlyozta, hogy több tagállamban megfigyelhető a szélső jobboldali erők szervezett előretörése, amely különös veszélyt jelent a romák, a homoszexuális, lesbikus és transzneműek, valamint más kisebbségek számára. Felhívta a figyelmet, hogy jóllehet e témában nő azon dokumentumok száma, melyek a negatív jelenségre, az emberi jogok betartására felhívják a közvélemény figyelmét, azonban a helyzet ennek ellenére nem változik

Mary Robinson, volt ír miniszterelnök meglepő adatok közölt, mely szerint világszerte több, mint 4 milliárd ember nem jut hozzá a megfelelő jogokhoz, ennek legfőbb akadályát a szegénységben látja, amelyet a jelenlegi gazdasági válság tovább mélyít a xenofóbia, intolerancia és kirekesztés irányába.

A konferencián az alábbi javaslatok fogalmazódtak meg:

- kialakítani egy szisztematikus megközelítést az emberi jogok implementációjához,
- előmozdítani a közösségek részvételét,
- támogatni a kisebbségi közösségek általi vállalkozásokat és szembeszállni a munkaerőpiaci kizsákmányolással,
- a helyi önkormányzatok-, közösségek szerepére, mint az emberi jogok szereplőire való fókuszálás,
- elősegíteni az emberi jogokra történő nevelést mindazok szereplők számára, akiknek kötelezettsége az emberi jogok betarttatása és betartása.

A konferencián a finn Mikko Puumalainen a finn Igazságügyi Minisztérium miniszter-helyettese arra hívta fel a résztvevők figyelmét, hogy az igazságszolgáltatás rendszere gyakorta nem közérthető módon fejezi ki magát, ezért szükség lenne a nyelvezetének jobbítására oly módon, hogy a jogszabályok értelmezése ne okozzon problémát. Ezzel összefüggésben emelte ki az igazságszolgáltatási eljárás időtartamának lerövidítése szükségességét, mert éppen az elhúzódó eljárások tartják vissza az áldozatokat attól, hogy az igazságszolgáltatást igénybe vegyék.

A konferencián szóba kerültek azok a bevándorlók, akik illegálisan, megfelelő dokumentumok nélkül tartózkodnak a tagállamok területén. Ez megakadályozza őket, hogy az egészségügyi, oktatási szolgáltatásokat igénybe vegyék, attól való félelmükben, hogy a rendőrség eljárást indít velük szemben. Több tagállam e téren nem rendelkezik megfelelő jogszabályokkal, így a helyzet megoldatlan, azonban kezelni kell. Ennek érdekében a Konferencián felhívás történt a jogalkotók számára, hogy olyan szabályokat hozzanak, mely szerint a tartózkodási engedéllyel nem rendelkező bevándorlók is igénybe vehessék az egészségügyi és oktatási szolgáltatásokat anélkül, hogy a rendőrségnek ezen intézmények jelentenék a dokumentumok hiányát.

Belinda Pyke az EU Bizottságtól a marginalizált társadalmi csoportok megerősítése érdekében szólalt fel, hangsúlyozva, hogy biztosítani kellene, hogy az e csoportba tartozók is legyenek bevonva a jogalkotási folyamatokba, különösképpen az egészséget, igazságszolgáltatást érintő területeken.

Közvetett hátrányos megkülönböztetés a munkabér megállapítása során

A Legfelsőbb Bíróság ítéletével 2009. év végén végleg lezáródott az az ügy, amelyben a Hatóság megállapította, hogy Kérelmező munkáltatója **közvetett hátrányos megkülönböztetést** alkalmazott azon munkavállalóival szemben, akik egészségi állapotuk (betegségük, vagy gyermekük betegsége) miatt legalább 85%-ban nem tudtak megjelenni és munkát végezni munkahelyükön.

Az ügy rövid összefoglalása a következő:

Kérelmezőnek-, akit korábban 750 Ft-os alapórabérrel foglalkoztattak-, egy munkáltatói intézkedés következtében 500 Ft-ra csökkentették órabérét, egyidejűleg a munkáltató olyan teljesítményértékelési rendszert vezetett be, amelyben bizonyos feltételeknek való megfelelés esetén 250 Ft/óra kiegészítő bér kifizetését vállalta. A kiegészítő bér kifizetésének feltételeit a dolgozók munkaszerződésének megváltoztatását követően egy mindenki számára nyilvánosságra hozott tájékoztató tartalmazta, amely azt több tényezőhöz kötötte, azonban ezek között szerepelt a dolgozók értékelési időszakban való jelenlétének aránya. Erről, és ennek a jövedelemre való hatásáról egy szabályzatban rendelkezett a munkáltató. Amikor Kérelmező munkáját a rendszer bevezetését követő fél év eltelte után értékelték, az értékelés szerint jogosult lett volna megkapni a kiegészítő bért, azonban a munkáltató annak kifizetését azon az alapon megtagadta, hogy Kérelmező több napig betegállományban volt az értékelési időszakban, így nem teljesítette a 85%-os jelenlétet a munkahelyén.

A Hatóság azért állapította meg a hátrányos megkülönböztetés közvetett formáját, mert egy látszólagos semleges, minden munkavállalóra alkalmazott rendelkezés következtében az önhibájukon kívül távollévőket, a konkrét esetben táppénzen lévőket nagyobb arányban érintette hátrányosan, mint a többi dolgozót. A hatóság elrendelte

a jogsértő gyakorlat megszüntetését, megtiltotta a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsítását és 4.500.000.-Ft pénzbírság megfizetésében marasztalta Kérelmező munkáltatóját.

A Fővárosi Bíróság Közigazgatási Kollégiuma ítéletével elutasította az eljárás alá vont munkáltató keresetét, aki ezt követően rendkívüli perorvoslattal élt a Legfelsőbb Bíróság előtt.

A Legfelsőbb Bíróság ítéletével hatályában fenntartotta a Fővárosi Bíróság ítéletét, kimondva, hogy a munkáltató nem tudta megfelelően bizonyítani, hogy az egészséges és a beteg emberek csoportja között nem tett hátrányos megkülönböztetést, az az állítása pedig, hogy az egészséges dolgozóit külön prémiumban részesíti azért alaptalan, mert az általánosan fizetendő órabérre kihatással lévő teljesítményértékelés folytán kifizetett több vagy kevesebb összeg nem prémiumnak, hanem munkabérnek tekintendő. Kérelmező a betegsége miatti távollét idejére egyébként sem kapott bért a munkáltatótól, így érthetetlen a jelenlétének ily módon való premizálása. A Legfelsőbb Bíróság megjegyezte, hogy a jogvita elbírálásakor sem a Hatóság, sem a határozatát felülvizsgáló Fővárosi Bíróság nem a munkaügyi bíróság hatáskörében járt el, így a munkáltató alaptalanul hivatkozott arra, hogy az ügy munkaügyi bíróság hatáskörébe tartozott.

Többet tanultam ezen a három napon az egyenlő bánásmódról, mint az eddigi munkám során bármikor, pedig higgye el, már korábban is szükségem lett volna ezekre az ismeretekre - nyilatkozta a TÁMOP 5.5.5-ös projekt pilotréningsjének egyik résztvevője az utolsó képzési nap végén.

2010 januárjában szervezte meg első alkalommal az Egyenlő bánásmód érvényesítése és a társadalmi érzékenység fejlesztése című képzési programját az Egyenlő Bánásmód Hatóság.

Az akkreditált képzésnek kettős célja van. Az érzékenyítő modul pszichológiai, szociológiai ismereteket közvetít elsősorban nem hagyományos formában, hanem úgynevezett saját élményű gyakorlatokon keresztül. E pedagógiai módszer a képzés résztvevőinek személyes szintjeire helyezi a hangsúlyt, hiszen a sztereotípiák, előítéletek visszaszorulásának elsősorban a személyes szinteken kell bekövetkezni. Az érzékenyítő rész filozófiáját talán így lehetne megfogalmazni: „Bárki válhat diszkrimináció áldozatává - függetlenül attól, hogy milyen a nemzetisége, van-e valamilyen fogyatékosága, milyen iskolai végzettséggel, egzisztenciával rendelkezik.”

A másik képzési egység elsősorban olyan ismeretek átadását célozza, melyek által a résztvevők képesek felismerni a diszkrimináció különböző formáit, megismerik a jogérvényesítés lehetőségeit. A jogász végzettségű tréner az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény alapvetéseinek ismertetése mellett konkrét jogeseteket elemeznek a résztvevőkkel. Az oktatók elismert szaktekinvélyek, akik kivétel nélkül a szakmai gyakorlatban is jártasak, ezért szemléletes példákkal tudják színesíteni előadásait.

Az első 30 órás programmal az EBH a tréning hatékonyságát kívánta ellenőrizni. A szervezők öröme a szociológiai kutatással kezdődő és végződő képzési program résztvevői jelesre értékelték a tanfolyam tartalmát, annak gyakorlati alkalmazhatóságát.

Többen jelezték, nagy szükség lenne arra, hogy minél több, az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülő hivatalnok, tanár és civil szakember elsajátítsa azokat a módszereket és ismereteket, amelyek a tréningen elhangzottak. Erre ad lehetőséget az a – 2013 júniusáig 1000 fő részvételével zajló – képzéssorozat, amelyet az Egyenlő Bánásmód Hatóság szervez a közigazgatásban, oktatásban és a civil szektorban tevékenykedők számára – Budapesten és az ország különböző pontjain.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
UMFT infocentral: 06 40 638 638
nfu@nfu.gov.hu • www.nfu.hu

Fizetett gyakornoki program fogyatékkal élők számára

Az Európai Parlament az idei évben is meghirdette fizetett gyakornoki programját fogyatékkal élők számára, a 2010. október 1-től 2011. február 28-ig terjedő időszakra, azzal a céllal, hogy megkönnyítse munkahelyi integrációjukat.

A program fő célja, hogy a fogyatékkal élők számára hasznos és értékes munkatapasztalatot nyújtson, illetve lehetőséget biztosítson számukra, hogy megismerkedjenek az Európai Parlament tevékenységeivel.

Az Európai Parlament hozzájárul az esélyegyenlőség előmozdításához és szorgalmazza az esélyegyenlőség gyakornoki programokban történő alkalmazását fogyatékkal élő férfiak és nők esetében. E program egyetemet végzettek vagy hasonló szintű intézményben oklevelet szerzők, illetve egyetemi végzettségnél alacsonyabb szintű képzettséggel rendelkezők számára nyújt részvételi lehetőséget.

A szakmai gyakorlatokra vonatkozó szabályzat és az online jelentkezési lap a következő [linken](#) érhető el.

Jelentkezési határidő: 2010. május 15.